



**Jaarverslag Niketan 2016**



### Algemene gegevens

|                             |                                |
|-----------------------------|--------------------------------|
| Statutaire Naam             | Stichting Niketan              |
| Contactpersoon              | A. Termoshuizen                |
| Contactadres                | Itterbeek 7, 2641 TW Pijnacker |
| Telefoonnummer              | 015 – 2159386                  |
| Faxnummer                   | 0842 – 104752                  |
| E mail                      | info@niketan.nl                |
| Website                     | www.niketan.nl                 |
| Inschrijvingsnummer KvK     | 27173896                       |
| ANBI status                 | sinds 1 januari 2008           |
| Oprichtingsdatum            | 6 augustus 1998                |
| Statutaire vestigingsplaats | Pijnacker                      |

### Colofon

Het inhoudelijk jaarverslag is geschreven door Antoinette Termoshuizen, Rutger-Jan Schoen en Alex van Doorn.

Fotografie: zie bijlage 1

## Inhoud

|                                                 |    |
|-------------------------------------------------|----|
| Resultaten 2016.....                            | 7  |
| Voorwoord .....                                 | 8  |
| Onze droom en aanpak.....                       | 10 |
| Bangladesh .....                                | 12 |
| Kenniscentrum .....                             | 14 |
| Zorg .....                                      | 16 |
| Onderwijs .....                                 | 22 |
| Samenleving .....                               | 28 |
| Samenwerking DRRRA .....                        | 34 |
| Relatie met andere partners .....               | 34 |
| Bestuur van Niketan.....                        | 36 |
| Vrijwilligersbeleid .....                       | 38 |
| Fondsenwerving en draagvlakvergroting.....      | 40 |
| Governance, Risk en Compliance .....            | 44 |
| Financieel overzicht 2016 .....                 | 48 |
| Verkorte jaarrekening.....                      | 50 |
| Bijlage 1 - Over de foto's in dit verslag ..... | 52 |





|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Rechtsvorm</i>                | In Nederland: stichting met een bestuur.<br>Partnerorganisatie in Bangladesh: NGO met een dagelijks bestuur                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Oorsprong</i>                 | Particulier Initiatief<br>(Antoinette Termoshuizen)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <i>Registratie</i>               | KvK : 27173896<br>ANBI status : 807284427                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <i>Onderscheidende kenmerken</i> | Specifieke doelgroep: kinderen en jongeren met een complexe handicap in Bangladesh. Kennisorganisatie op gebied van holistische zorg aan complex gehandicapten in Bangladesh.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Programma's</i>               |  <b>Integrale vroeghulp (Vroege interventies) :</b> Ouders ondersteuning en advies bieden bij het vermoeden van problemen in de ontwikkeling van hun jonge kind.<br> <b>Onderwijs :</b> Het bieden van een uitdagende leeromgeving, dat uitgaat van de mogelijkheden en rekening houdt met de handicap.<br> <b>Paramedische zorg :</b> Het bieden van zorg gericht op het beter functioneren van het lichaam, het bieden van hulpmiddelen en aanpassingen.<br> <b>Socialisatie :</b> Het actief bevorderen en stimuleren van de participatie van kinderen en jongeren met een handicap in de maatschappij.<br> <b>Voeding :</b> Ouders bewust maken van gezonde voeding en het voorkomen van ondergewicht en aan voeding gerelateerde complicaties. |
| <i>Projectmatig</i>              | De projecten worden operationeel geleid door NGO DRRA en worden door stichting Niketan vanuit Nederland aangestuurd, ondersteund en van kennis voorzien                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| <i>Fondsenwerving</i>      | <table> <tr> <th>Totaal</th><th>Kostenpercentage</th></tr> <tr> <td>2011 : € 202.364</td><td>2011 : 2,4 %</td></tr> <tr> <td>2012 : € 144.097</td><td>2012 : 8,4 %</td></tr> <tr> <td>2013 : € 138.473</td><td>2013 : 4,5 %</td></tr> <tr> <td>2014 : € 196.959</td><td>2014 : 2,6 %</td></tr> <tr> <td>2015 : € 221.676</td><td>2015 : 2,5 %</td></tr> <tr> <td>2016 : € 359.691</td><td>2016 : 1,3 %</td></tr> </table> | Totaal | Kostenpercentage | 2011 : € 202.364 | 2011 : 2,4 % | 2012 : € 144.097 | 2012 : 8,4 % | 2013 : € 138.473 | 2013 : 4,5 % | 2014 : € 196.959 | 2014 : 2,6 % | 2015 : € 221.676 | 2015 : 2,5 % | 2016 : € 359.691 | 2016 : 1,3 % |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------|------------------|--------------|------------------|--------------|------------------|--------------|------------------|--------------|------------------|--------------|------------------|--------------|
| Totaal                     | Kostenpercentage                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| 2011 : € 202.364           | 2011 : 2,4 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| 2012 : € 144.097           | 2012 : 8,4 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| 2013 : € 138.473           | 2013 : 4,5 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| 2014 : € 196.959           | 2014 : 2,6 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| 2015 : € 221.676           | 2015 : 2,5 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| 2016 : € 359.691           | 2016 : 1,3 %                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| <i>Operationele kosten</i> | Projectkosten 237.092 euro in 2016, uitvoeringskosten 11.471 euro in 2016                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| <i>Financiële controle</i> | BAKKER accountants & adviseurs, Ridderkerk                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| <i>Looptijd</i>            | Zolang er in Bangladesh buitenlandse ondersteuning nodig is om de zorg voor complex gehandicapten duurzaam in overheid en samenleving te verankeren.                                                                                                                                                                                                                                                                      |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |
| <i>Externe relaties</i>    | Partin is de brancheorganisatie voor Particuliere Initiatieven (PI)<br>Deelnemer Transparantprijs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |        |                  |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |                  |              |

## Resultaten 2016



# 517

Kinderen

## Programma's



Socialisatie

517



Vroeghulp

128



Onderwijs

339



Zorg

434



Voeding

235

## Beperkingen

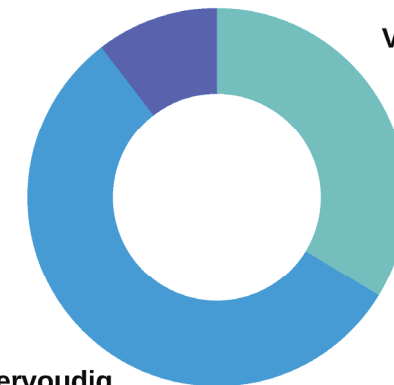
### Gender

Meisjes  
40%



Jongens  
60%

Sensorisch  
10%



Verstandelijk  
34%

Meervoudig  
56%



## Voorwoord

Op 13 december 2006 hebben de Verenigde Naties het 'Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap' (CRPD) aangenomen. Het heeft bijna 10 jaar geduurd, voor Nederland het op 14 juni 2016 heeft geratificeerd. Minister Koenders heeft de ratificatie persoonlijk bij de VN in New York ingeleverd. Dat is een goede zaak, want het betekent dat de Nederlandse regering zich committeert aan een aantal belangrijke uitgangspunten en daarvoor de middelen ter beschikking zal stellen. Daarnaast zijn mensen met een beperking ook een hele duidelijke doelgroep in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN. 'Leave no one Behind', geldt in grote mate voor mensen met een beperking. Zeker kinderen. En wat dat betreft is deze formele bevestiging een goede zaak.

Maar daar kan het niet bij blijven. De afstand van het kantoor van de Verenigde Naties in New York of BZ aan de Bezuidenhoutseweg en onze kinderen in Manikjan, Ghior en Badda is onvoorstelbaar groot. De kinderen uit onze centra zijn al uit die isolatie gehaald en hun ouders en zij zelf hebben inmiddels ontdekt, dat ze veel meer kunnen dan ze dachten. Niketan zet zich daarvoor in; met of zonder conventie; met of zonder steun van overheden; alleen door steun van individuele mensen en particuliere organisaties die ons op een of andere manier kennen en ons een goed hart toedragen. Maar er zijn veel meer kinderen, die wij niet kunnen bereiken en daarom zullen we ons werk en ervaring delen met andere partners en de overheid op alle niveaus, zodat meer kinderen bereikt kunnen worden en het een normale zaak wordt om kinderen met een beperking bij het leven te betrekken.

Dat is enorm belangrijk voor ons, en we zullen die individuele steun altijd waarderen en koesteren, omdat we ons bevestigd voelen in onze gedachte dat de kinderen recht hebben op een beter leven, waar ze meer controle hebben over hoe zij dat zelf vorm kunnen geven.

Ons werk is altijd heel intensief geweest; gericht op de kwaliteit van leven van het individuele kind. Hierdoor is de inspanning en investering per kind relatief groot. In 2016 hebben we de eerste stapjes gezet om

onze aanpak met anderen te delen en zo ons bereik te vergroten. We hebben contacten gelegd met de Parents Association; we hebben de contacten met de overheid, zowel de Ministeries in Bangladesh, als de Ambassade in Den Haag geïntensiveerd en we zullen in de komende jaren daadwerkelijke stappen gaan maken om onze jarenlange ervaring te delen met anderen die hetzelfde voor ogen staat. Zodat we met uw steun en onze activiteiten en vernieuwing meer kinderen kunnen bereiken. Weliswaar indirect, maar we verwachten wel dat dit een bijdrage levert waarin alle partijen, overheid, instellingen en NGO's beter in staat zijn de kinderen en hun ouders te helpen om een zo normaal en gelukkig mogelijk leven te kunnen leiden.

Wellicht door de aandacht op nationaal niveau heeft Niketan dit jaar een sterke groei in financiële steun doorgemaakt. De kosten die we maken om dat op verantwoorde wijze te besteden, zijn nog steeds minimaal (in 2017 1,3%). Het komend jaar zullen we een aantal maatregelen nemen, die passen bij de voortgaande groei. Een bezoldigd secretariaat om de verantwoording van middelen en de continuïteit naar onze kinderen en donateurs te garanderen. Een kritische reflectie op de wijze waarop we onze projecten uitvoeren en welke partners we daarbij gebruiken. Wat niet zal veranderen is dat Niketan zelf heel nauw betrokken blijft bij het werk op de dagcentra en in de dorpen. Wat ook niet zal veranderen dat Niketan het 'verhaal' van ieder kind waar we mee werken kent. Alleen op die manier kunnen we de kwaliteit handhaven waar de kinderen recht op hebben, die we aan onze donateurs beloven en die voor ons vanzelfsprekend is. Alleen op die manier zijn we in staat om effectief bij te dragen aan de verbinding van uitvoering naar beleid.

Met de nieuwe website, het intensievere gebruik van social media en nieuwe communicatiemiddelen die we komend jaar zullen ontwikkelen kunt u zelf volgen wat Niketan doet en bereikt.

Rutger-Jan Schoen

Voorzitter

### Fahima

Fahima had bijna haar eerste verjaardag niet gered. Toen ze drie weken oud was kreeg ze hoge koorts die maar voortduurde. Al snel daarna begon haar hoofd te groeien en te groeien en het leek maar niet te stoppen. Met haar 9 maanden was haar hoofd al twee keer zo groot als normaal. De medewerkers van Niketan hoorde via andere ouders over dit bijzondere meisje en namen haar mee naar het ziekenhuis in Dhaka. Daar constateren de dokters dat Fahima haar hersenen zich door al het vocht nauwelijks hadden ontwikkeld. De neuroloog kwam met een opmerkelijke conclusie. Aangezien Fahima een meisje is én een ontwikkelingsachterstand gaat ontwikkelen is het beter om niet te opereren. Dat is zonde van onze tijd en van uw geld!.

Verbouwereerd over deze conclusie stapte Niketan naar de directeur van het ziekenhuis. Het was niet eenvoudig om hem te overtuigen toch tot operatie over te gaan, maar het lukte. Fahima kreeg een drain en de liters overtollig vocht vonden een weg naar buiten. Met het wegnemen van de druk op haar hoofd, begon Fahima zich te ontwikkelen. Nu zit Fahima buiten in haar speciale stoel naar haar broertjes te kijken. Ze beweegt haar armen en benen, haar haar groeit, ze reageert op haar omgeving, lacht en probeert te communiceren. Fahima is een prachtig meisje met een handicap, ze mag er zijn.





## Onze droom en aanpak

Niketan droomt van een wereld waarin kinderen en jongeren met een complexe beperking geaccepteerd worden en naar school kunnen. Een wereld waarin ze zelf kunnen beslissen over hun toekomst.

### Aanpak

Niketan luistert naar de individuele behoeften van elk kind en geeft ze de vrijheid om zich te ontwikkelen op basis van hun eigen tempo. We bieden de kinderen onderwijs, een voedzame maaltijd en paramedische zorg. Wanneer ze ouder worden volgen we ze en passen we onze zorg aan op hun ondersteuningsbehoefte. We helpen ze om voor zichzelf op te komen en talenten te ontwikkelen. Familie, zorgverleners en leerkrachten helpen we te begrijpen wat de behoeften van het kind zijn. Niketan biedt kinderen met een complexe handicap in Bangladesh een volledige pakket aan zorg.

We leveren op districtsniveau een directe bijdrage aan de structurele verbetering van de kwaliteit van leven van kinderen en jong volwassenen met een complexe verstandelijke of lichamelijke handicap.

Daadwerkelijke verbetering van de kwaliteit van leven van kinderen met een complexe handicap is alleen mogelijk door een aanpak die zich richt op alle aspecten van hun leven.

We leggen verbindingen met het eigen sociale netwerk. Met lokale partijen zoals overheden, politie en medische zorg, streven we naar lokaal initiatief en leiderschap. Niet alleen maar vragen/wachten op de nationale overheid, maar samen met familie, partnerorganisaties en andere lokale betrokkenen zelfstandig werken aan duurzame oplossingen. We streven naar zelfstandigheid van de kinderen en hun families in de Bengaalse context, zodat op den duur voor hen financiële steun vanuit Nederland niet meer noodzakelijk is.

### Maatschappelijke relevantie

De hulp aan verstandelijk en meervoudig gehandicapten in Bangladesh wordt door internationale NGO's vaak als te complex gezien voor programma implementatie. Uitsluitend particuliere organisaties en

nationale NGO's bieden de doelgroep toegang tot hulp en spreken de overheid en internationale hulporganisaties aan op hun verantwoordelijkheid hierin.

### Een kwestie van geduld en vastberadenheid

De vaardigheid om te beslissen over je eigen toekomst leer je niet van de één op andere dag. Daar voor moet je aan de hand genomen worden en stap voor stap leren wat het betekent als je je eigen keuze maakt.

Wanneer ouders zich met hun jonge kind bij ons melden, zien we vaak kwetsbare zwaar beperkte kinderen en ouders die niet tot nauwelijks inzicht hebben in de zorgvraag van hun kind. Ze zien het kind als last en worden door hun omgeving genegeerd. We leren de ouders dat hun kind er mag zijn, het lief te hebben en hoe ze de ontwikkeling van het kind kunnen stimuleren. Wanneer het kind zich begint te ontwikkelen zien we ouders trots worden, adequaat reageren op de zorgvraag en het zelfbeeld van het kind toenemen. Met het toenemende zelfvertrouwen ontwikkelen de kinderen hun cognitieve, schoolse en sociale vaardigheden. Spelenderwijs leren ze keuzes maken en zo hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Veel kinderen stromen uiteindelijk door naar het passend onderwijs en sommige kinderen weten zich te handhaven in het reguliere onderwijs. We ondersteunen ouders en jongeren bij het verkrijgen van de financiële zorgondersteuning van de overheid en zien dat daardoor de ouders meer inkomsten weten te genereren. Na hun school carrière zien we ze als jongeren terug komen om binnen het vakgerichte onderwijs vaardigheden te leren die ze nodig hebben in hun volwassen leven. Op weg naar volwassenheid leren we de jongeren wat hun positieve karakter eigenschappen zijn, dat ze er mogen zijn, we stimuleren hun zelfstandigheid en assertiviteit. We leren ze hun eigen beslissingen te nemen, spelen nog even voor vangnet voordat we ze op eigen benen de wijde wereld in sturen.

Het werken in Bangladesh en het werken met complex gehandicapte jongeren vergt geduld, vastberadenheid en een hele hele lange adem. Maar we zijn er trots op dat we in de afgelopen 20 jaar al **1748** kinderen vaak meerdere jaren, hebben kunnen ondersteunen en begeleiden.

### Jannati

Dankzij haar enorme observatievermogen en haar wil om zich te ontwikkelen is Jannati een gelukkig en zelfstandig meisje geworden. Tijdens een moeilijke en langdurige bevalling van haar jonge moeder kwam ze met zuurstofgebrek op de wereld.

Jannati, wat 'hemel' in het Bengaals betekent, ging haar eerste levensjaren door een hel. Haar ouders begrepen niet wat ze nodig had en konden onvoldoende voor haar zorgen. Jannati ontwikkelde zich nauwelijks, ze zat gevangen in haar eigen spastische lichaam. Het gezin raakte geïsoleerd van de gemeenschap en Jannati bracht haar dagen door op bed. Het mantelzorg project van Niketan bracht daar verandering in. Dankzij fysiotherapie en positieve aandacht leerde Jannati zitten, staan en lopen.

Trots is ze op het feit dat ze nu zichzelf ook kan wassen. Ze wil het een ieder graag laten zien, dat het wat koud is, maakt haar niet uit. Praten gaat haar nog niet goed af, maar met het maken van gebaren en het gebruik van lichaamstaal wikkelt ze iedereen als een ring om haar vingertje. Jannati geniet met volle teugen van het leven en heeft zelfs vriendinnen gemaakt.

Van een groot probleem is Jannati nu de hemel op aarde.





## Bangladesh

De volksrepubliek Bangladesh is een land in het zuiden van Azië. Het grenst voor het grootste gedeelte aan India en voor een klein stukje aan Myanmar (voorheen Birma). Het land is gelegen ten noorden van de Golf van Bengalen en omvat voornamelijk de delta van de rivier de Ganges. Bangladesh is een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld. met 1150 mensen per km<sup>2</sup>, wat bijna drie keer zo veel is als het eveneens dichtbevolkte Nederland. Door de ligging zijn er vaak overstromingen in het land. De hoofdstad Dhaka is in 2016 uitgeroepen tot de meest vervuilde hoofdstad van de wereld.

In 2016 werd Bangladesh getroffen door een aantal grote rampen. De moesson begon in juni en eind juli stonden de rivieren al zo hoog, dat het overstromingen veroorzaakte in 18 districten in het noorden, midden en centrale gedeelte van Bangladesh. In het Manikganj district werden 1344 gezinnen met een gehandicapt kind getroffen. Sommige verloren hun huis, hun oogst, hun baan. Kinderen waren niet in staat om naar school te gaan en een gebrek aan veilig drinkwater veroorzaakt diarree, cholera en honger. DRRa lanceerde een reddingsplan, medicijnen en voedsel werden uitgereikt en redde mensenlevens.

Op 1 juli vermoorde een groep terroristen 20 buitenlanders in een restaurant in Gulshan. Angst heerste en buitenlanders, zoals de bestuursleden van Niketan mochten alleen reizen onder politie bescherming. Ook het project stond een paar maanden onder streng toezicht van de lokale politie en het ministerie van Binnenlandse zaken. In november deed de winter zijn intrede, sommige van onze meest kwetsbare kinderen kregen hoge koorts en overleefden de winter niet. Om andere kinderen te redden van de vochtige kou, vroegen we de gemeenschap om kleding en dekens te doneren. Kledingfabrieken en individuen reageerden snel op onze noodkreet en binnen een paar dagen zijn ons vijf vrachtwagens met kleding en dekens aangeboden.

Bangladesh heeft indrukwekkende voortgang in de Millennium Development Goals van de gezondheidszorg gemaakt. Echter volgens de WHO sterven nog steeds ruim 280.000 kinderen onder de 5 jaar jaarlijks door de groeiende luchtvervuiling veroorzaakt door uitlaatgassen, grote

bouwprojecten en het koken op fossiele stoffen. Ook zijn er zorgen voor de hersenontwikkeling van kinderen door het veelvuldig gebruik van chemicaliën en pesticiden en het gebrek aan een functionerende voedsel- en warenautoriteit.

## Het projectgebied

Manikganj District is een van de armere districten in Bangladesh. Het land is erg laag gelegen en het raakt één keer per jaar overstroomd. De bevolking is eraan gewend, dus alleen bij extreem hoog water leidt dat nog maar tot grote problemen. Manikganj is onderverdeeld in 7 upazila / thana (subdistricten), 65 unions, 1643 dorpen en 1 gemeente. Een groot deel van de projecten van Niketan liggen in de upazila's Shivalaya, Ghior en Daulatpur.

Sloppenwijk Badda ligt tussen de twee diplomatenwijken van Dhaka, Gulshan en Banani. Buitengesloten van fundamentele voorzieningen zoals schoon drinkwater, gezonde voeding en goede woningen is er veel honger, ondervoeding en ziektes. Kinderen gaan niet naar school, maar komen vaak terecht in erbarmelijke werkomgevingen waarin ze uitgebuit worden. Bovendien vormen de sloppenwijken de ideale plek voor sociale problemen, zoals criminaliteit en drugsverslaving.





## Kenniscentrum

*Doelstelling: Kennis en ondersteuning bieden aan de sociale omgeving van een gehandicapt kind.*

*Wat: het ontwikkelen van een training module, het verzorgen van trainingen en praktische begeleiding op de werkvloer.*

*Doelgroep: Leerkrachten / begeleiders van de diverse speciale scholen en de ouders van kinderen met een handicap.*

Het doel van het kenniscentrum is om ouders, leerkrachten en anderen binnen de sociale omgeving van een kind met een handicap te ondersteunen en handvaten te geven in de verzorging, behandeling en het begrijpen van de behoeftes van het kind.

In 2016 verzorgde het kenniscentrum 190 observaties en bood het aan 161 kinderen paramedische ondersteuning. Het hielp 57 ouders hun weg te vinden naar de 'social welfare department' om financiële ondersteuning aan te vragen. Transitiegesprekken met basisscholen vonden plaats om 29 kinderen in het reguliere onderwijs te laten doorstromen. Klompvoetjes (20) werden gezet en van gips voorzien, 102 diverse soorten aanpassingen werden aangemeten en geleverd. Een gecontracteerde arts hield wekelijks spreekuur in het centrum en controleerde de gezondheid van de kinderen.

Ouders konden zich in 2016 inschrijven voor diverse trainingen, zoals gebarentaal, spel ontwikkeling, reproductieve gezondheidszorg voor hun kind en stimuleren van taal. Ook trainingen gericht op het verbeteren van de inkomsten van de gezinnen hebben plaats gevonden.

Het kenniscentrum heeft een aantrekkelijk karakter, veel ouders weten hun weg naar het centrum te vinden. Hierdoor krijgen we steeds meer ernstige beperkte kinderen binnen met een verstoorde hersenontwikkeling. Het vermoeden is dat deze kinderen beperkt zijn geraakt door het Zika virus. De Bengaalse overheid heeft in oktober 2016 bevestigd dat het Zika virus in Bangladesh actief is.

De ouders geven aan beter inzicht te hebben in de zorgvraag van hun kind, en wat mogelijk is en ze ervaren daardoor minder onrust in het gezin om de toekomst van hun kind. De ouders voelen zich zelfverzekerder in hun gang naar officiële instanties. Ze ervaren meer sociale contacten. De district commissaris heeft toegezegd zich in te zetten voor een financiële tegemoetkoming van alle gehandicapte kinderen in zijn district.

In 2016 is er een lesmap 'dieren' en 'kleding' ontwikkeld en een lespakket 'het is mijn lichaam' welke gericht is op reproductieve gezondheidszorg. Een groep medewerkers heeft een 8 daagse 'Train de Trainers' training gevolgd over reproductieve gezondheidszorg en rechten. Verder zijn er aan de diverse doelgroepen trainingen gegeven over methodisch werken, de ontwikkeling van een kind, spel ontwikkeling en het organiseren van je klas.

### Speerpunten 2017

In 2017 zullen we de samenwerking met de officiële instanties, ziekenhuizen en basisscholen verder versterken.







## Zorg

De juiste hulp vinden voor je verstandelijk of complex gehandicapte kind is in Bangladesh erg moeilijk, ouders krijgen nergens betrouwbare informatie. Vaak eindigt hun zoekactie bij de lokale kwakzalver, die hen belooft het kwade uit het kind te verdrijven. Dit vaak met vreselijke gevolgen. De belangrijkste oorzaken van handicaps zijn te vinden in het gebrek aan goede gezondheidszorg, slechte voeding, sanitair en water voorzieningen, verkeersongevallen én kind huwelijken. Ruim 30% van de meisjes in de leeftijd van 15 tot 19 jaar zijn moeder van een of meerdere kinderen. Zes procent van de meisjes wordt zelfs moeder voor hun 15<sup>e</sup> jaar. De jonge moeders eten nauwelijks tijdens hun zwangerschap om zo een complexe bevalling te voorkomen; veel van hun kinderen komen toch tijdens een moeilijke en zware bevalling met een tekort aan zuurstof op de wereld.

## Vroeghulp

*Doelstelling: Het voorkomen van onnodige achterstanden en het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 5 jaar.*

Het doel van de vroeghulp is om de ontwikkelingsachterstand of gedragsproblemen van het jonge kind op latere leeftijd te beperken en zo mogelijk te voorkomen. Wij bieden een interactief programma aan van observatie, behandeling en dagopvang. De unieke mogelijkheden van het kind en de ouder staan centraal. De ouders maken onderdeel uit van het programma en leren om de ontwikkeling van het kind op een speelse manier te stimuleren.

In 2016 stond het stimuleren van sociale en communicatieve vaardigheden en het verbeteren van de grove en fijne motoriek centraal. In het dagprogramma werden kinderen met uitdagend speelgoed gestimuleerd om zich binnen hun mogelijkheden motorisch te ontwikkelen. Een extra fysiotherapeut werd aangenomen om alle kinderen 20 tot 30 minuten therapie te geven. Het resultaat is boven

verwachting, 16 kinderen leerden zich omrollen, 24 kinderen leerden zitten, 26 kinderen leerden dit jaar lopen, 16 kinderen verbeterden hun communicatieve vaardigheden en 25 kinderen leerden zelfstandig eten. Met het individuele behandelplan zijn wij in staat de kinderen nauwgezet te volgen en te anticiperen op hun ontwikkeling.

De kinderen zijn nieuwsgierige kleine ontdekkers geworden. De ouders voelen zich zelfverzekerder, zijn beter in staat om problemen op te lossen en kunnen hun kind thuis beter begeleiden.

## Speerpunten 2017

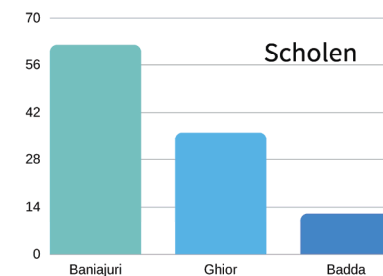
In 2017 zal er meer aandacht zijn voor de zeer zwaar verstandelijk en lichamelijk gehandicapte kinderen. Een speciaal programma zal ontwikkeld worden om ook deze kinderen de juiste hulp te kunnen bieden.

Programma's



110

Kinderen



## Tamim

Tamim kwam na een lange zware bevalling in Tangail op de wereld. Toen hij 8 maanden oud was en zich nog nauwelijks ontwikkeld had, maakte zijn 15 jaar oude moeder zich ernstig zorgen. Volgens de burens was haar zoon behekst en zou hij nooit genezen. Op een dag passeerde Tamim's vader het kleine dorpje Baniajuri, hij zag vrouwen met kinderen als zijn zoon. Hij vroeg de vrouwen waar ze heen gingen en hoorde over het Niketan centrum.

Een paar dagen later werd Tamim toegelaten in het vroeghulp programma van het centrum. Tamim had geen hoofdbalans en was niet in staat om iets vast te houden. De ouders verhuisden naar Jabra, een dorp dicht bij het centrum om zo hun zoon de therapie te kunnen geven die hij nodig had. Tamim's moeder leerde hoe ze haar zoon kon stimuleren, en mede dankzij haar toewijding en liefde ontwikkelde hij zich langzaam. Tamim wordt binnenkort vijf jaar, hij heeft geleerd om vanuit lig naar zit positie te komen, hij kan speelgoed vasthouden, hij gebruikt geluiden om te communiceren, reageert op zijn naam en maakt zijn eerste stapjes achter een rollator.

Met wilskracht, geloof, hoop en liefde kunnen dromen uitkomen.





## De zorg - ontwikkelgroep

*Doelstelling: Het stimuleren van de ontwikkeling en specifieke mogelijkheden van kinderen met een ernstige meervoudige handicap in de leeftijd van 6 tot 18 jaar.*

De zorg-ontwikkelgroep bestaat uit kinderen in de leeftijd van 6 tot 18 jaar. Het gaat om kinderen met een ernstige verstandelijke en vaak meervoudige handicap, hetzij lichamelijk, gedrag of een combinatie hiervan. De groep bestaat uit kinderen die uniek verschillen, zowel qua leeftijd, ontwikkelingsniveau, vaardigheidsniveau en bijkomende problematiek.

Ook in 2016 heeft de nadruk gelegen op het aanbieden van een veilige en stimulerende omgeving. Dit jaar zagen we een toename van kinderen met autisme en moeilijk verstaanbaar gedrag, die het programma enigszins verstoorden. De begeleiders moesten hun weg zien te vinden met deze nieuwe doelgroep. Er zijn trainingen gegeven in het analyseren van gedrag en hoe daar op te anticiperen. Het opstarten van een signaleringsplan gericht op het gedrag van het kind is helaas nog niet gelukt.

De begeleiders zijn getraind in het bieden van activiteiten die gebonden zijn aan een thema met een directe verbondenheid naar de leefwereld van de kinderen. Het thema 'fruit' bracht dit jaar gezellige activiteiten met zich mee. Zo werden er fruitfestivals gehouden, waarin de kinderen kennis maakten met diverse fruitsoorten. Er werd geproefd en geroken aan fruit, de kinderen leerden dat iets niet lekker kan ruiken, maar wel lekker kan smaken.

## Speerpunten 2017

In 2017 zullen we meer aandacht besteden aan de begeleiding van kinderen met autisme. Ook zullen we opnieuw aandacht besteden aan een signaleringsplan rondom moeilijk begrijpbaar gedrag. In dit plan wordt het gedrag van een kind nauwgezet gevolgd en geanalyseerd met als doel beter in te kunnen spelen op de pedagogische en didactische behoeftes van het kind.

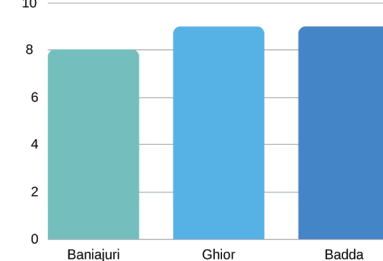
Programma's



# 24

Kinderen

Scholen



## Shipu

Shipu is een vrolijke peuter gevangen in een lichaam van een 17 jarige. Hij is ernstig verstandelijk beperkt en heeft een sensorische integratie stoornis. Net als iedere peuter wil hij graag geknuffeld worden en lichaam gebonden spelletjes doen. Zijn wereld is niet groter dan hem zelf en hij heeft dan ook bij alles hulp nodig. Shipu begrijpt niet wat zijn gedrag met anderen doet en vliindert vrolijk door het leven.

Zijn vader en broer zijn hun geduld lang geleden al kwijt geraakt en ook op school zitten de leerkrachten wel eens met hun handen in hun haren. Shipu houdt namelijk alleen maar van sensorische activiteiten en door gebrek aan ruimte kunnen ze dit niet altijd aan hem bieden. Shipu's moeder is het toonbeeld van liefde en geduld. Zodra haar zoon thuiskomt staat ze voor hem klaar om hem het lichamelijke contact te geven, wat hij zo hard nodig heeft. Zonder schaamte gaat ze met hem in bed liggen om 'kiekeboe' te spelen, zijn voeten te kietelen en te kussen en zachtjes voor hem te zingen om hem tot rust te krijgen.

Shipu heeft een moeder uit duizenden, de liefde voor elkaar is prachtig om te zien.





## Wonen

*Doelstelling: het bieden van een prettige gestructureerde leefomgeving waarin 24 uur zorg geboden wordt aan verstandelijk of complex gehandicapte jongens.*

In de woonvoorziening Afroza's place wonen vijftien jongens die vanwege hun complexe zorg of het ontbreken van betrokken familieleden niet meer thuis kunnen wonen. De vijftien jongens zijn te verdelen in; 13 verstandelijk beperkte jongeren, één jongen met cerebrale parese en één ernstig complex gehandicapte jongen. Zij worden verzorgd door twee huismoeders die 24 uur per dag aanwezig zijn. Waar mogelijk helpen de jongens op de zorgboerderij en verbouwen rijst, mosterd en diverse groenten en kruiden. De jongens, veelal met emotionele en gedrag gerelateerde problemen, hebben geleerd dat ze er mogen zijn, ze zijn assertiever geworden en hebben een beter zelfbeeld gekregen. Ze zijn zelfstandiger geworden en in staat om zelf beslissingen te nemen. De jongens zorgen voor elkaar als echte broers.

In 2016 hebben we Nosrul verwelkomd en Rubel uitgezwaaid. Nosrul bezocht als klein kind altijd het dagcentrum van Niketan, nu hij ouder werd en zijn broers en zussen zag vertrekken, vereenzaamde hij thuis. Nosrul heeft zijn plek in Afroza's place gevonden en helpt af en toe mee in de houtgroep. Rubel's droom was een eigen winkeltje runnen in zijn geboortedorp. Na een kleine proefperiode bleek Rubel voldoende vaardigheden te hebben om dit ook daadwerkelijk te kunnen. Samen met zijn broer runt hij een kruidenierswinkel bij zijn huis.

In 2016 is de behoefte geïnventariseerd voor een woonvoorziening van meisjes. Ruim 30 meisjes in de leeftijd van 15 tot 35 jaar hebben behoefte aan een beschermde woonplek. Zij zijn slachtoffer van verwaarlozing, (seksueel) misbruik en worden als last van de familie gezien.

## Speerpunten 2017

Het ontwikkelen van een project plan om een duurzame woonvoorziening voor meisjes te realiseren, en het vinden van financiële middelen bij onze donateurs om deze eerste voorziening voor meisjes in Bangladesh daadwerkelijk van de grond te krijgen.

Programma's



15  
Jongens

## Imran

Zeven jaar geleden, op de leeftijd van 17, werd Imran een bewoner van Afroza's Place. Een beschermde woonvoorziening voor complexe gehandicapte jongeren. Imran's verleden bestond uit verwaarlozing, angst voor vreemden, frustraties en agressie. Imran was een stille behoedzame jongen, zijn ogen vol agressie en angst. Zijn communicatie met anderen bestond uit geslagen worden of terugslaan. Na het overlijden van zijn vader werd Imran's gedrag onhoudbaar en zijn moeder voelde zich genoodzaakt hem naar de woonvoorziening van Niketan te brengen.

De eerste maanden had Imran veel moeite zich aan te passen, hij lokte bij de andere bewoners moeilijk te begrijpen gedrag uit en de onervaren zorg moeders zaten vaak met hun handen in het haar. Maar de dagelijkse structuur, positieve benadering en duidelijke communicatie wierp zijn vruchten af. Imran werd rustiger, hij begon te zingen en te praten en zijn ogen te stralen. Hij maakte vrienden, leerde sociale vaardigheden en voor kippen en schapen te zorgen. Zijn eigenwaarde veranderde en zelfstandigheid groeide. Nu staat Imran bekend als zorgzame behulpzame jongeman, hij helpt de zorgmoeders bij allerlei huishoudelijke activiteiten en doet zelfstandig boodschappen in een naburig dorp.





## Onderwijs

Bij het verbeteren van het onderwijs richt Niketan zich vooral op het ontwikkelen van trainingen en thematisch lesmateriaal voor speciale basisschool leerlingen en vakgerichte opleidingen.

Niketan investeert in een goede schoolomgeving en schoolinrichting, training van leerkrachten, in het ontwikkelen van kindvriendelijke en passende thematische lesmethodes en relevant en goed lesmateriaal dat aansluit bij de omgeving waarin zij opgroeien. Hierbij doet Niketan er alles aan om de barrières voor mensen met een handicap op te heffen, zodat zij hun passende opleiding kunnen afmaken en hun kansen op de arbeidsmarkt verhogen. Niketan werkt daarbij nauw samen met lokale gemeenschap, de lokale en nationale overheid en onderwijsinstanties.

## Passend onderwijs

*Doelstelling: Het bieden van onderwijs passend bij de mogelijkheden en kwaliteiten van kinderen met een neurologische beperking.*

Het onderwijs is gericht op: de emotionele en verstandelijke ontwikkeling, het ontwikkelen van de creativiteit en het aanleren van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden. De lessen zijn praktijk gericht en zoveel mogelijk op de individuele behoeftes afgestemd. Niketan maakt daarbij gebruik van diverse bestaande theorieën en methodieken. Het thematische lesprogramma met passende lesboeken is ontwikkeld in nauwe samenwerking en met praktische en didactische ondersteuning van Education4all. We vinden het belangrijk dat het lesmateriaal aansluit bij de omgeving van de leerlingen en de samenleving waarin zij opgroeien.

In 2016 zijn er werkboeken ontwikkeld gericht op de thema's dieren en kleding. Voor en na het werken met het thema maken de kinderen een kleine toets, waarmee we zowel de ontwikkeling van het kind volgen als ook de onderwijskundige vaardigheden van de leerkracht.

Om een positief zelfbeeld te stimuleren ontvangen de kinderen na ieder afsluitend tentamen een 'Well done' certificaat.

De kinderen vertonen betere sociale vaardigheden, zijn communicatief sterker geworden en laten minder moeilijk en afwijkend gedrag zien. Ze zijn betrokken bij de lessen, komen graag naar school en zijn zelfverzekerder geworden. De testen laten zien dat de kinderen meer ruimtelijk inzicht hebben gekregen, beter probleem-oplossend kunnen denken en visueel sterker zijn geworden.

## Speerpunten 2017

Ook in 2017 zal Niketan zich blijven richten op het verder ontwikkelen van passend lesmateriaal en het geven van trainingen aan de leerkrachten van speciaal en het reguliere onderwijs.

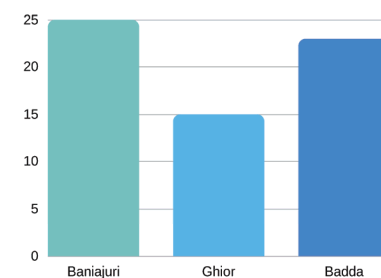
Programma's



63

Kinderen

Scholen



Vastberaden en met grote concentratie kookt Juthy de lunch voor haar pop. Ze brabbelt lieve woordjes tegen de pop. Na het koken en het eten, wordt de pop en zijn kleding zorgvuldig gewassen en hangt ze de was, met haar tong uit de mond in het raamkozijn te drogen. Juthy laat zich niet afleiden door klasgenoten en loopt niet weg. Hoe anders was dat een jaar geleden. Juthy was onhandelbaar, ze tufte naar iedereen, scheurde alles kapot, liep continu weg en kneep andere kinderen. Haar ouders geloofde niet echt in onderwijs en hielden hun dochter regelmatig thuis.



## Inclusief onderwijs

*Doelstelling: Het verbeteren van de acceptatie en het ondersteunen van leerkrachten en leerlingen bij plaatsing van kinderen met een handicap in een reguliere school.*

Inclusief onderwijs wordt gezien als de betaalbare oplossing voor speciaal onderwijs, het zorgt er voor dat het kind kan opgroeien in de vertrouwde omgeving. Bij inclusief onderwijs wordt de nadruk gelegd op het aanvaarden van de verscheidenheid. Kinderen met een handicap of leerstoornis worden niet uit de gewone schoolomgeving weggehaald.

In Bangladesh is inclusief onderwijs met klassen van ruim 80 leerlingen en onvoldoende ondersteuning vanuit de overheid een ware uitdaging. De scholen zijn niet in staat specifieke hulp te bieden aan de kinderen met een handicap of leerstoornis. De voorstanders stellen dat deze kinderen zeer veel opsteken door te leren van klasgenoten, terwijl de tegenstanders aangeven dat het leren van anderen tegenvalt, omdat het kind fysiek wel in dezelfde omgeving is, maar in werkelijkheid helemaal niet echt meedoet met het klasgebeuren.

In 2016 is Niketan gestart met het begeleiden van 10 extra scholen, 30 leerkrachten en ruim 8000 leerlingen in de thana's Baniajuri, Ghior en Daulatpur. De 10 scholen hebben 58 leerlingen met een leerstoornis of handicap. Niketan volgt de leerlingen nauwgezet, organiseert trainingen en informatiebijeenkomsten voor de leerkrachten en interactieve middagen voor de medeleerlingen. Niketan werkt hierin samen met het Ministerie van Onderwijs in Bangladesh.

In 2016 heeft DRRA in de scholen een audit uitgevoerd naar de toegankelijkheid. Daaruit bleek dat de toiletten en klaslokalen niet altijd toegankelijk zijn voor kinderen in een rolstoel. Ook werd geïnventariseerd tegen welke problemen leerkrachten aanlopen in het lesgeven aan kinderen met een handicap. De problemen liggen vooral op het gebied van communicatie, gedrag en concentratie.

Aangezien het verkrijgen van toestemming vanuit het Ministerie van Onderwijs voor het geven van trainingen langer duurde dan verwacht is er in 2016 maar één training gegeven. In de training 'classroom management' leerden de leerkrachten meer over sociale – emotionele ontwikkeling, consequent zijn, het bieden van structuur en de rol van positieve aandacht. Ook zijn er bijeenkomsten geweest waarin medeleerlingen leerden hoe het is om gehandicapt te zijn, welke beroemde mensen een handicap hebben en de rol die zij kunnen spelen om een klasgenoot met een handicap te helpen.

### Speerpunten 2017

In 2017 zullen we de trainingen voor leerkrachten en leerlingen voortzetten en willen we aangepast lesmateriaal leveren bij het bestaande lesmateriaal, om zo te inventariseren of daarmee de prestaties van kinderen met een handicap verbeteren.

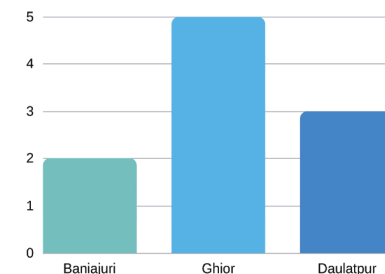
Programma's



104

Kinderen

Scholen



## Nodi

Vanuit de BRAC school klinken vrolijke kinderstemmetjes. Na de heftige regenval is de school eindelijk weer open en de kinderen hebben er zin in. Een van de leerlingen is Nodi, ze is 8 jaar en heeft een ontwikkelingsachterstand. Nodi verloor haar tweelingbroertje bij haar geboorte en had het zelf ook bijna niet gered. Door langdurig zuurstofgebrek liep ze een hersenbeschadiging op. Haar ouders brachten haar naar het vroeghulp programma en langzaam aan begon Nodi zich te ontwikkelen. Door Nodi's gebrek aan vaardigheden om te communiceren werd zij thuis en door haar buurtkinderen vaak genegeerd en soms zelfs gepest. Maar dat is verleden tijd.

Een nauwe samenwerking met de naburige school, leerkrachten en kinderen volgde. Nodi werd toegelaten op school en de leerkrachten leerden hoe ze met gehandicapte kinderen om moeten gaan en hoe te reageren op het pestgedrag van andere kinderen. Informatie over Nodi's handicap, gevoelens en emoties werden gedeeld met leerkrachten en leerlingen, interactieve spelletjes werden gedaan en beroemde mensen met een handicap werden benoemd. Nu is Nodi gewoon één van de studenten. De schoolkinderen hebben geleerd dat Nodi anders is en helpen haar nu waar nodig.





## Vakgericht onderwijs

*Doelstelling: Het bieden van een beschermde werk/leer plek, waar jongeren in de leeftijd van 16 tot 30 jaar zes dagen per week arbeids-gerelateerde vaardigheden leren.*

Het vakgerichte onderwijs biedt jongeren met een handicap specifiek op (begeleid) werken gericht praktijkonderwijs en sociale oefening om door te groeien naar zelfstandig dan wel begeleid werken. Om nieuwe dingen te leren, ontwikkelingskansen te krijgen, een plek in de samenleving te krijgen en om meer uit zichzelf te halen.

Het programma is ontwikkeld in nauwe samenwerking en met praktische en didactische ondersteuning van gespecialiseerde organisatie in Nederland, zoals Brug naar Werk, Hout&Meubel, Rutgers WPF en Education4all. In 2016 stond het recht om zelf beslissingen te nemen centraal. Met de training 'My way to work', leerde de jongeren voor zich zelf op te komen en kritiek te geven. Allen behaalde daarvoor een certificaat. Twee jongeren sloten succesvol de training 'assistent timmerman' af. In samenwerking met ShareNet en de BRAC University of Public Health, volgde 19 jongeren de workshops 'seksualiteit en handicap'.

Naast onze eigen praktijkcentra houtbewerking en agricultuur in Baniajuri, proberen we jongeren in andere bestaande opleidingscentra te plaatsen, zo werken we nauw samen met sociaal ondernemer Akhtar Furniture in Dhaka en CRP in Savar.

De jongeren geven aan dat ze zich sterker en gelijkwaardiger voelen, ze worden gehoord, hun mening telt, waardoor ze meer controle hebben gekregen over hun eigen leven. We zien dat de jongeren meer zelfvertrouwen hebben gekregen, dat hun communicatieve vaardigheden zijn verbeterd en dat ze minder moeilijk verstaanbaar gedrag vertonen en een positieve bijdrage aan hun omgeving kunnen leveren.

## Speerpunten 2017

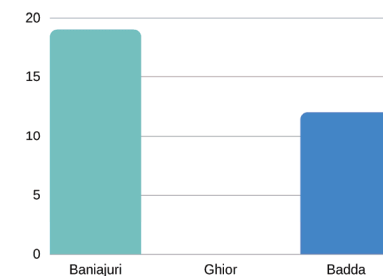
Het is in 2016 gelukt om meer opdrachten te krijgen voor de houtgroep in Baniajuri, maar het is nog niet gelukt om het een stapje verder te helpen naar een zelfstandige sociale onderneming. In 2017 willen we dit samen met een PUM expert verder uitwerken en begeleiden. Ook zullen komend jaar de trainingen 'It's my body' seksuele voorlichting uitgerold worden.

Programma's



31  
jongeren

Scholen



## Shobuj

Drie maanden lang liep Shobuj 7 dagen in de week, 17 uur per dag 3 trappen op en af met een groot pakket papier op zijn hoofd! Onder dwang was hij naar de hoofdstad gegaan om geld te verdienen voor zijn familie. Hij werkte zonder een enige dag rust en zonder een cent te verdienen.

Gelukkig wist hij te ontsnappen en kwam hij na een intensieve bemiddeling terug in de beschermde leer/werk plek van Niketan. Hij vervolgde zijn opleiding tot timmerman en behaalde zijn certificaat 'assistent timmerman'. Onzeker over zijn mogelijkheden om als timmerman aan het werk te gaan en de druk van zijn familie om geld te verdienen, besloot hij zijn laatste jaar tot zelfstandig timmerman niet af te maken.

In een gesprek over zijn toekomst bleek Shobuj goed te weten wat hij wil. Hij wilde op de boerderij werken, het land op, leren zaaien en oogsten. Hij wilde leren tractor rijden en ploegen. Hard werken in de ongenadige zon, wetend dat hij dan later als dagloner werk weet te vinden. Shobuj volgt nu de training landbouw en heeft sindsdien een grote lach op zijn gezicht.





## Samenleving

In Bangladesh krijgen kinderen met een handicap onvoldoende stimulatie en aandacht om een volwaardig bestaan op te bouwen. Ze lopen grote risico's op misbruik en verwaarlozing. De ouders van deze kinderen zijn op zichzelf aangewezen. De armste gezinnen ontbreekt het aan financiële bijstand, ondersteuning van instanties, kennis, scholing en de mogelijkheden om tegemoet te komen aan de behoeften van de kinderen en tegelijkertijd het gezin draaiende te houden. Niketan investeert in kennis en paramedische zorg die past binnen de samenleving: relatief zelfstandig, niet afhankelijk van (dure) specialisten.

## Mantelzorg

*Doelstelling: het bieden van ambulante zorg en praktische thuishulp om families met gehandicapte kinderen in de toekomst minder afhankelijk te maken op sociaal en economisch gebied en in staat te stellen zelf oplossingen te bedenken voor problemen waar ze tegenaan lopen.*

Niketan biedt in de thana's Ghior, Daulatpur en Badda praktische thuishulp en mantelzorg aan 224 kinderen en jongeren met een complexe handicap.

De ouders krijgen praktische ondersteuning in de thuissituatie, zowel gericht op het kind (fysiotherapie, ontwikkelingsstimulering, enz.) als op de omgeving (advies, het realiseren van eenvoudige aanpassingen met lokale materialen en inclusie in regulier onderwijs). Ook in 2016 lagen de zorgvragen van ouders voornamelijk op onderwijs, mobiliteitsproblemen, gedragsproblematiek en de toekomst. In 13 'veranda' schooltjes ontvingen 150 kinderen voorschoolse activiteiten, fysiotherapie en huiswerkbegeleiding.

65 kinderen ontvingen praktische thuishulp. Deze vorm van ondersteuning wordt geboden aan ouders die om welke reden dan ook

niet naar een (veranda) school kunnen komen, aan kinderen die op de basisschool zitten, maar regelmatig fysiotherapie nodig hebben en aan ouders die hun kind verwaarlozen. In 2016 leerde ouders beter voor hun kind te zorgen en in de ontwikkeling te stimuleren.

120 vrijwilligers zijn binnen het mantelzorg project actief. Zij bezoeken minimaal 1x per week het aan hun toegewezen kind en ontlasten hiermee de ouders of opvoeders in de zorg voor het kind. Dankzij de mantelzorgers ervaren de families een bredere sociale inclusie. De leefsituatie van kinderen met een handicap zowel als die van hun ouders is verbeterd, de ouders hebben meer tijd voor economische activiteiten.

## Speerpunten 2017

Het duurzaam voortzetten van het mantelzorgproject en het toelaten van meerdere kinderen in de zorgstructuur, zodat de kinderen meer deel uit gaan maken van hun familie en omgeving.

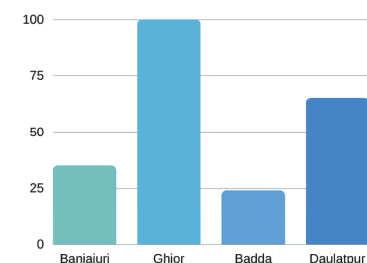
Programma's



224

kinderen

Thana's



## Rahim

Rahim is 4 jaar, zwaar verstandelijk beperkt en samen met zijn zusje Rahela van negen, door zijn ouders bij zijn grootouders achtergelaten. Zijn ouders verweten elkaar de beperking van hun zoon en een jaar na zijn geboorte scheidde het stel en gingen ze hun eigen weg. Ze vonden beiden een nieuwe partner, hertrouwden maar toonden geen interesse in de kinderen die ze bij de grootouders hadden achter gelaten.

Beide grootouders zijn ziek en hun leeftijd brengt lichamelijke klachten met zich mee, waardoor de zorg van Rahim steeds zwaarder valt. De kleine Rahela zorgt nu voor haar broertje en haar grootouders. De community worker en fysiotherapeut van de Amar Joti ondersteunen dit bijzondere gezin. Ze adviseren hoe Rahim het best gevoed kan worden, hoe ze hem kunnen verschonen, stimuleren en dragen. Ook hebben ze ervoor gezorgd dat de grootouders vanuit de overheid een financiële tegemoetkoming krijgen voor beide kinderen. Dankzij de steun van de Amar Joti school is het leven van dit bijzondere gezin lichter geworden.





## Werken

*Doelstelling: het bieden van beschutte werkplekken en het stimuleren van arbeidsactivering in de gemeenschap.*

Wereldwijd zitten veel mensen met een beperking werkloos thuis. In Bangladesh zit 80% tot 90% van de personen met een handicap in de werkende leeftijd zonder werk. In een land met 160 miljoen inwoners maken zij een kleine kans op een werkend bestaan. Toch is er vanuit Bangladesh aandacht voor deze groep. Zo organiseerde de Dhaka North City Corporation in September een 'jobfair', waarin ze mensen met een aan autisme verwante stoornis en down syndroom uitnodigden om te solliciteren. Partnerorganisatie DRRA participeerde in deze 'jobfair'

Niketan is zich bewust van de enorme uitdaging in de arbeidsmarkt en biedt op kleine schaal arbeidsactivering aan in een houtwerkplaats en werkplekken in de agrarische sector. De jongeren verrichten deeltaken in een totaal pakket aan werkzaamheden en zien dat wat ze doen daar een wezenlijk onderdeel in vormt.

Om de jongeren na hun opleiding te ondersteunen in het opzetten van kleine zelfstandige ondernemingen is er in 2016 een training 'ondernemen' gegeven. De jongeren leerden hoe ze kunnen zien of er een markt is, hoe ze de kostprijs moeten berekenen, welke officiële papieren geregeld moeten worden en hoe je de winst kan gebruiken voor nieuwe inventaris. In sloppenwijk Badda zijn de eerste stappen gezet in het starten van de catering service 'Beeleaf'. Na een bescheiden marktonderzoekje is een menu samen gesteld, een logo ontwikkeld en de kostprijs berekend. In 2017 hopen we daadwerkelijk te starten met dit kleinschalige bedrijfje.

### Speerpunten 2017

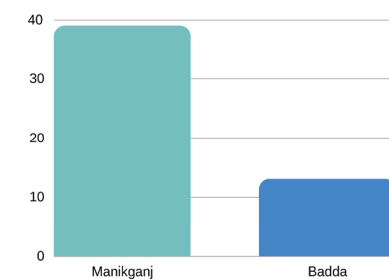
Het realiseren van de catering service in Badda en het bieden van coaching en ondersteuning aan jongeren om kleine zelfstandige bedrijfjes te realiseren. Ook willen we werkgevers attenderen op de mogelijkheden en kwaliteiten van werknemers met een handicap.

Programma's



52  
jongeren

District



## Lipi

Lipi is 30 jaar en lichamelijk gehandicapt. Ze is ongetrouwd en woont nog bij haar ouders. Ruim twintig jaar geleden kreeg ze een koe met kalf van Niketan waarmee ze wat inkomen zou kunnen genereren. Ze ging naar de basisschool en werd lid van de zelfhulpgroep. De jongeren van de zelfhulpgroep hebben een lichte tot middelmatige verstandelijke of lichamelijke handicap. Ze wonen vaak nog thuis en ondervinden vanwege hun handicap vaak problemen bij het vinden van een geschikte opleiding of werkplek. Niketan heeft in de thana Ghior en Daulatpur 20 van dit soort zelfhulpgroepen gerealiseerd.

Lipi is al vijftien jaar lid van de zelfhulpgroep in Sarasing en vormt voor velen een voorbeeld. In de zelfhulpgroep leerde Lipi hoe ze voor haar rechten op moest komen en kreeg ze de mogelijkheid om bij BRAC een training te volgen in borduren. Na de basisschool zette Lipi haar eigen bedrijfje op. Ze zorgde voor de koeien, verkocht ze en kocht er weer nieuwe voor terug. De veestapel groeide gestaag. Elke middag werkt ze een paar uur voor de IGA (inkomst genererende activiteiten) groep in het nabij gelegen dorp. Samen met andere vrouwen borduurt zij voor fairtrade winkel Aerong. Met de winst van de koeien en de opbrengst van de borduurwerkjes, liet Lipi een winkeltje bouwen. Hier verkoopt Lipi levensmiddelen. Haar nieuwste investering was dit jaar een TV en theeservies. Buurtgenoten komen nu 's avonds bij Lipi TV kijken en drinken daar graag een kopje thee bij. Lipi heeft met haar doorzettingsvermogen veel respect afgedwongen in haar gemeenschap.





## Capaciteit opbouw en netwerken

*Doelstelling: het verbeteren en verdiepen van het kennisniveau rondom zorg en onderwijs voor kinderen en jongeren met een verstandelijke of complexe handicap in Bangladesh.*

In 2016 hebben diverse netwerkbijeenkomsten plaatsgevonden met de Secretary in Charge, Md. Zillar Rahman, voormalig Managing Director van de NDD Trust Sushanta Kumar Pramanik, het parlementslid Naimur Rahman van het Ministerie van Jeugd en Sport en de district commissaris van Manikganj. Het doel van de bijeenkomsten was om beleidsmakers inzicht te geven in de rechten en complexiteit van de zorg voor kinderen en jongeren met een complexe handicap en samen te zien hoe we kunnen helpen in het versterken van bestuur en beleid van gehandicaptenzorg..

Samen met partnerorganisatie DRRA en het ministerie van Sociale Zaken (MoSW) organiseerde Niketan een workshop gericht op het ontwikkelen van een nationaal curriculum voor kinderen met een neurologische beperking. De diverse stakeholders deelde hun behoeftes en wensen. Het MoSW liet de participanten weten dat ze de intentie hebben om in iedere upazilla (gemeente) een speciale school te willen ondersteunen. In Upazilla Ghior is de DRRA / Niketan school de enige in zijn soort.

Het MoSW liet weten erg onder de indruk te zijn van het door Niketan ontwikkelde lesmateriaal en curricula. Niketan is verzocht om samen met het Instituut voor Educatie mee te helpen met het ontwikkelen van een curriculum voor speciaal onderwijs en om de training modules en lesmateriaal beschikbaar te stellen voor alle scholen ondersteund door de overheid.

## Speerpunten 2017

In 2017 continueren we de actieve rol in het verbeteren van het opleidingsniveau van onze medewerkers. We willen de samenwerking met het Ministerie verder intensiveren. Vanwege de regelmatige reorganisaties binnen de overheid van Bangladesh is dit een kwestie van lange adem.

## Wat ging minder goed in 2016!

In 2015 hebben 4 TU studenten (joint master project, industrieel design en strategic product design) een onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de groene luier, de Dayapara. Met het Dayapara project probeert Niketan het luierprobleem voor onze kinderen en jongeren op te lossen. De Dayapara is een lokaal te produceren biologische afbreekbare luier. In 2016 is het ons nog steeds niet gelukt om de inlegger door te ontwikkelen en de buitenbroek verder te verbeteren. Wel is er in Bangladesh een consultant gevonden met wie we in 2017 intensief zullen samenwerken om de laatste uitdagingen aan te pakken, zodat we toch in 2017 kunnen beginnen met onze pilot.

Ook het ontwikkelen en implementeren van het kindvolgsysteem heeft opnieuw vertraging opgelopen. De kleine opvolgende stappen in de ontwikkeling van het kind zijn in de zeven belangrijkste domeinen uitgewerkt. Het computerbedrijf waarmee samen gewerkt wordt ondervond problemen bij het schrijven / uitwerken van het computer programma, waardoor het systeem nog niet naar tevredenheid werkte. Het is nu wel zover, dat we in 2017 het systeem in een kleine pilot kunnen gaan testen.

# প্রতিবন্ধিতা বিষয়ক সচেতনতা মূলক অনুষ্ঠান “সোশাল মিডিয়া ক্যাম্পেইন”

প্রধান অতিথি- জনাব এ. এম. নঈমুর রহমান দুর্জয়, মাননীয় সংসদ সদস্য, মানিকগঞ্জ-০১  
আয়োজনে- ডিজিটালবল্ট রিহাবিলিটেশন এন্ড রিসার্চ এসোসিয়েশন (ডিআরআরএ)  
সহযোগিতায়- নিকেতন নেদারল্যান্ডস ও ইকো

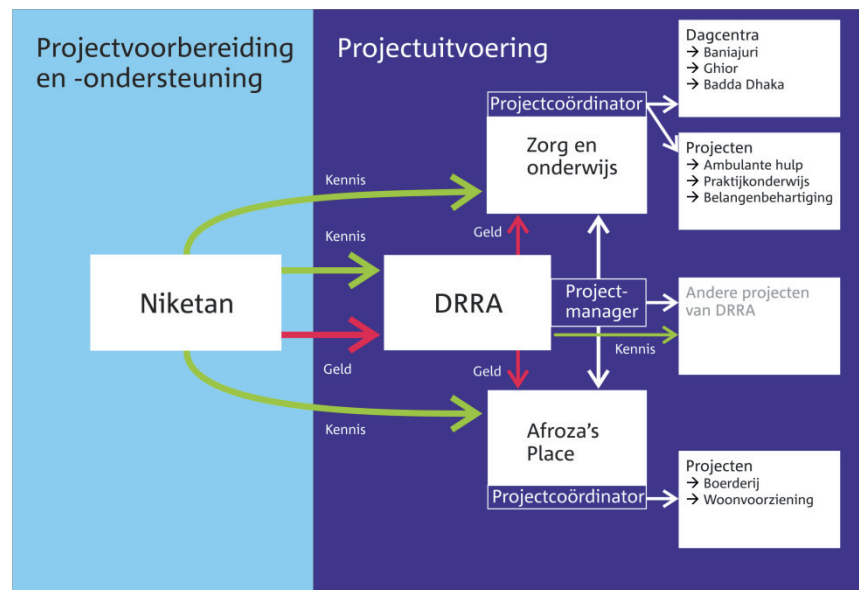




## Samenwerking DRRA

DRRA is de uitvoerder van het project. Het biedt kwalitatieve en kwantitatieve zorg aan kinderen met een motorische, verstandelijke of meervoudige handicap op het platteland en in steden in Bangladesh. Niketan is mede-eigenaar, facilitator (kapitaal/ kennis) en ondersteuner (monitoring, evaluatie, strategische planning) en kwaliteitsbewaker van het project. Bestaande projecten van DRRA worden geborgd met geld. Verder deelt Niketan kennis en ervaring om de medewerkers van DRRA te professionaliseren en de kinderen centraal te stellen in hun activiteiten.

DRRA voert ook projecten voor andere donoren uit en kan zelf zo meer kennis opbouwen en haar overheadkosten drukken.



Op de projecten van Niketan zijn 42 mensen werkzaam. Vijf medewerkers hebben zelf een beperking.

## Relatie met andere partners

Niketan krijgt van diverse ondersteunende organisaties de middelen om projecten te starten en te continueren. Dit zijn:

### Medefinancieringsorganisaties

Cordaid ondersteunt sinds 2014 het 'Leave no one behind' project en de onderwijsprojecten.

Impulsis / Kerk in Actie ondersteunt al enige jaren de projecten van Niketan; in 2015 ondersteunde zij het dagcentrum in Badda, Dhaka. In 2016 ondersteunde zij het mantelzorg project.

### Familie en vermogensfondsen

Diverse familie,- en vermogensfondsen ondersteunen delen van het werk van Niketan.

### Banyan Trust

De Banyan Trust ondersteunt de komende jaren het in 2014 door Niketan overgenomen project Amar Joti Badda.

### Goede doelen Winkels

Niketan ontvangt jaarlijks een donatie van het Goeie doelen Winkeltje in Delft en van kringloopwinkel de Wisselbeker in Nootdorp. Ook diverse andere kringloopwinkels waarvan de winst naar goede doelen gaat ondersteunen ons werk.

### Het Jostiband Orkest

Het JostiBand orkest is al sinds 2001 ambassadeur van Niketan en geeft tijdens hun optredens aandacht aan Niketan. <http://www.jostiband.nl/>

### Perkins International

Niketan heeft een samenwerkingscontract met Perkins International getekend om diverse publicaties rondom de zorg voor gehandicapte kinderen te vertalen naar het Bengaals.





## Bestuur van Niketan

- Rutger-Jan Schoen: voorzitter, beleidsontwikkeling en kwaliteitstoetsing. Bestuurslid sinds 1 februari 2014 (herkiesbaar). Rutger-Jan is communicatie adviseur Internationale samenwerking.
- Antoinette Termoshuizen: secretaris, contactpersoon Bangladesh en fondsenwerving. In functie sinds 6 augustus 1998 (herkiesbaar). Antoinette is werkzaam als trainer en counselor bij Education4all.
- Marion Elzenaar: Contactpersoon Jostiband (ambassadeur van Niketan), coördinatie vrijwilligers. In functie sinds 1 april 1999 (herkiesbaar). Marion is locatie manager bij ZON.
- Alex van Doorn: Penningmeester. In functie sinds 19 maart 2014 (herkiesbaar). Alex is IT Accountant.
- Elisabeth Uijttenbroek : algemeen bestuurslid. In functie sinds 1 juni 2016. Elisabeth is Jurist

### Bevoegdheden - het bestuur:

- is eindverantwoordelijk voor strategie, beleid, budget en resultaten;
- ziet erop toe dat de activiteiten van Niketan gericht zijn op het realiseren van de doelstellingen en bijdragen aan de gestelde missie;
- beoordeelt het meerjarenplan en de afzonderlijke jaarplannen en begroting en toetst de voortgang van de plannen gedurende het jaar;
- beslist over aanpassing van plannen, budgetten en investeringen;
- waakt voor verstrengeling van belangen tussen stichting en bestuursleden en/of medewerkers.

## Bestuur en toezicht

Niketan heeft geen toezichthoudend orgaan zoals aanbevolen in de code Wijffels. De secretaris van de stichting onderneemt alle bureauactiviteiten. Het bestuur geeft richting en houdt toezicht op deze activiteiten en ondersteunt in de uitvoering.

Niketan heeft transparantie hoog in het vaandel staan. Om toch de toets van steunwaardigheid te kunnen doorstaan, probeert Niketan mogelijke risico's zoveel mogelijk af te dekken. Niketan heeft een penningmeester met een jarenlange ervaring in de accountancy. Het bestuur komt maandelijks in een formele vergadering bijeen, naast actieve participatie binnen diverse (adhoc) werkgroepen. Meerdere keren per jaar bezoeken bestuursleden de projecten en hebben zij intensieve gesprekken met de DRR directie en medewerkers ter plekke.

Niketan doet al enkele jaren mee aan de Transparant Prijs voor de Beste Charitatieve Verslaglegging, die elk jaar wordt uitgelooft door PWC in samenwerking met kennisinstituut Civil Society en de Postcodeloterij en scoort daar al jaren heel hoog.

### Raad van Advies

De Raad van Advies geeft het Bestuur “gevraagd en ongevraagd” advies met betrekking tot de activiteiten van Niketan. Een tot twee keer per jaar komt het bestuur en RvA bijeen. De raad bestaat uit:

- Felix Piguiet, gepensioneerd, oud regiomanager verstandelijke gehandicaptenzorg bij Ipse de Bruggen.
- Paul de Nooijer, Inspecteur bij de afdeling Inspectie, Onderzoek en Beleidsdoorlichting (IOB) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In 2016 heeft het bestuur 9 keer vergaderd en is er 2998 uur door het bestuur aan vrijwilligerswerk besteed.





## Vrijwilligersbeleid

Er wordt gekeken naar de behoeften van de projecten in Bangladesh. Hier wordt een vrijwilliger met de juiste capaciteiten bij gezocht. Naast de beschikking over de specifieke kennis, dienen de vrijwilligers te beschikken over voldoende professionaliteit, betrokkenheid, flexibiliteit en doorzettingsvermogen. Verder dienen zij achter de visie van Niketan en DRRA te staan. Het is de bedoeling dat de vrijwilligers de medewerkers op de centra ondersteunen en geen taken van hen overnemen.

- Marianne Smits Majoor heeft veel input geleverd voor het verbeteren van de kinderfysiotherapie in onze centra en nam de leiding om het digitale kindvolgsysteem vorm te geven. Vanuit de PUM heeft ze in Bangladesh trainingen gegeven gericht op functionele therapie. Ook in 2017 zal ze betrokken blijven bij de implementatie van het kindvolgsysteem.

Voor vrijwilligers die naar Bangladesh gaan, organiseren we diverse bijeenkomsten waarin verschillende aspecten worden besproken. De vrijwilliger moet voor vertrek een contract ondertekenen, waarin de afspraken worden vastgelegd. Bij terugkomst organiseert Niketan een evaluatiegesprek. Klachten van vrijwilligers over hun begeleiding of ervaringen worden in het bestuur nabesproken, zodat daar leer- en verbeterpunten uit gehaald kunnen worden.

## Speerpunten 2017

In 2017 willen we een PUM uitzending realiseren voor capaciteitsopbouw en kwaliteitsverbetering van de houtgroep. Ook willen we kijken naar de mogelijkheid om via VSO een vrijwilliger voor langere tijd in te zetten voor capaciteitsopbouw in de communicatie van partnerorganisatie DRRA.

## Waardering & Klachten

### Banyan Trust

“Niketan is al jaren actief op het gebied van gehandicaptenzorg en met een uitstekende reputatie in Bangladesh; the Banyan Trust kon zich geen betere partner wensen en wij zijn dan ook buitengewoon opgetogen over dit samenwerkingsverband.”

### EEND

“Wij steunen Niketan omdat we merken dat de mensen van Niketan een oprechte, directe betrokkenheid hebben bij de kinderen in Bangladesh en hun ouders. Heel bijzonder met hoe veel inzet (en met hoe weinig kosten) zulk goed werk wordt verricht.”

We hebben geen klachten ontvangen in 2016.





## Impact

Het meten van de resultaten van onze inspanning en investeringen is een complexe zaak. De ontwikkeling van het individuele kind is afhankelijk van vele factoren, die niet allemaal in onze hand zijn. Toch zien we de resultaten tijdens onze monitoringsbezoeken heel duidelijk in de kinderen terug.

Ook in 2016 hebben we weer wat stapjes gezet om de impact van ons werk structureler te kunnen volgen. Het Kindvolgsysteem, waarmee we het mogelijk maken de ontwikkeling van het individuele kind stapsgewijs te kunnen volgen en vastleggen is nu voldoende ver uitgewerkt om de pilot in 2017 te kunnen starten. Daartoe worden begeleiders getraind en worden eventuele problemen in de software meteen door onze IT partner aangepast. Na 6 maanden evalueren we het functioneren en beslissen we in welke centra we het verder uitrollen.

We monitoren de impact op verschillende niveaus. Op het niveau van het individuele kind, op het niveau van het gezin en haar directe omgeving en naarmate we meer zullen besteden om ons werk en ervaring te ontsluiten voor andere groepen in Bangladesh, ook op nationaal niveau.

## Fondsenwerving en draagvlakvergroting

De doelstellingen gericht op fondsenwerving en draagvlakvergroting zijn:

- Voldoende basisinkomsten om continuïteit projecten te waarborgen.
- Voldoende inkomsten om doelstellingen te realiseren.
- Betrokkenheid en interesse creëren.
- Draagvlak vergroten.

## Voldoende inkomsten genereren om de doelstellingen te realiseren

Niketan heeft in 2016 360.000 euro uit eigen fondsenwerving ontvangen. Dat is bijna 140.000 euro meer dan het jaar ervoor, een groei van ruim 60%. We hebben hiermee onze doelstellingen ruimschoots kunnen realiseren. De groei komt vooral uit extra giften voor het ontwikkelen van lesmateriaal voor onze onderwijsprojecten en een legaat van een vaste donateur die Niketan jaren heeft ondersteund.

We zullen ook in 2017 de contacten met vermogensfondsen versterken en mensen wijzen op de mogelijkheid een legaat na te laten, maar we willen ook daadwerkelijk de steun van kleinere individuele donateurs, die ons maandelijks een klein bedrag gunnen vergroten. Dit gaat namelijk verder dan de gift, maar leidt ook tot een verbreding van het draagvlak voor ons werk. Met behulp van de nieuwe website en het intensiever gebruik van sociale media hopen we een verdubbeling van de vaste donateurs te kunnen realiseren.

Tegelijkertijd stimuleren we onze partners in Bangladesh ook de inzet op fondsenwerving te intensiveren. Er ontstaat in Bangladesh, waar sprake is van een economische groei van 5-6%, een groeiende middenklasse. We merken dat kinderen met een beperking uit gezinnen die het beter hebben meer bijdragen. Daarnaast zijn de mensen net als in Nederland in toenemende mate bereid ons werk te steunen, zodat we ook kunnen zorgen dat de gehandicapte kinderen uit arme gezinnen uit de isolatie gehaald worden, zichzelf kunnen ontwikkelen en een beter leven krijgen.





## Draagvlak vergroten

In 2016 hebben de activiteiten gericht op het verkrijgen van naamsbekendheid gelegen op het organiseren van diverse acties en het meedoen aan de Cordaid Challenge welke wij helaas niet gewonnen hebben.

## Kunstverkoop Dhaka

Severine Burgers organiseerde in Dhaka een kunstmarkt. De opbrengst ging naar Niketan.

## Netwerkdag voor particuliere initiatieven actief in Bangladesh

Op 1 oktober organiseerde we een netwerkdag voor particuliere initiatieven actief in Bangladesh. De twee thema's consolideren en continueren van projecten en veiligheidsrisico's in een steeds onrustiger Bangladesh stonden centraal. Twaalf organisaties participeerde. Gastspreker was de Tweede Secretaris Istiaque Ahmed van de Bengaalse Ambassade.

## Cordaid Challenge

Op Wereld armoede dag organiseerde Cordaid de Challenge. Organisaties werden gevraagd hun slimme en innovatieve ideeën om armoede en uitsluiting tegen te gaan in te dienen. Niketan ging met de WildCard naar de finale, maar wist helaas de prijs niet in de wacht te slepen.

In 2016 heeft Niketan ook via de volgende kanalen draagvlak proberen te realiseren:

## Website

In 2016 heeft Niketan een nieuwe website laten maken. Op de website staat uitgebreide informatie over de kinderen en de projecten in Bangladesh. Ook is het mogelijk om via de website aan Niketan te doneren. De website is voor Niketan een belangrijk loket voor in- en uitgaande communicatie met stakeholders, vrijwilligers en overige in- en externe communicatiedoelgroepen. Om die reden wordt de website regelmatig geactualiseerd. Vanaf de site kan het jaarverslag gedownload

worden en kan eenieder informatie over het werk van Niketan opvragen en verkrijgen.

## Nieuwsbrief

Met de digitale nieuwsbrief die vier keer per jaar verschijnt onderhoudt Niketan de contacten met donateurs en andere geïnteresseerden. De nieuwsbrief bevat actuele ontwikkelingen, ervaringen van vrijwilligers en kinderportretten en andere voor het werk van Niketan relevante berichten.

## Sociale media

Met confronterende teksten, informatie en beelden over onze projecten hoopt Niketan via de sociale media draagvlak te creëren voor de zorg van gehandicapten in Bangladesh.

## Leer- en verbeterpunten

Niketan is een kleine organisatie die uitsluitend werkt met vrijwilligers. Tegelijkertijd is de behoefte aan onze ondersteuning in een land als Bangladesh enorm. Een van de punten waar we als sterk betrokken organisatie voor moeten waken is dat we niet teveel hooi op de vork nemen. Het blijft moeilijk voor ons om nee te zeggen. We doen goed en vernieuwend werk, wat in Bangladesh en daarbuiten wordt opgemerkt.

Een ander punt wat we ons realiseren is dat we al 20 jaar samenwerken met een partner DRRA. Samen zijn we in die jaren gegroeid, maar we moeten ons goed beseffen dat zo'n relatie onderhoud vereist. We moeten samen nadenken over onze organisaties, over de veranderingen om ons heen, de veranderde behoefte van onze kinderen en hun families. Door af en toe samen, op open wijze, over deze zaken na te denken en gezamenlijk te bezien hoe dit onze relatie beïnvloedt en hoe we hier onze lessen uit kunnen leren, kunnen we ook in de toekomst gezamenlijk onze bijdrage aan deze kwetsbare groep blijven leveren.







## Governance, Risk en Compliance

### Governance

De projecten in Bangladesh worden uitgevoerd door onze lokale partnerorganisatie DRRA. In nauw overleg met Niketan worden de projecten gedefinieerd. Daarnaast heeft Niketan voor de financiering overleg met sponsors in Nederland.

Zodra de doelstelling gedefinieerd is, maakt DRRA een gedetailleerd budget op. Niketan bespreekt dit budget en indien zij denkt dat de het project gefinancierd kan worden, geeft zij goedkeuring. Een en ander wordt contractueel vastgelegd, zowel met DRRA als met de eventuele sponsors.

DRRA rapporteert halfjaarlijks de vorderingen en de gemaakte kosten. Op basis hiervan vraagt zij een betaling aan ter grootte van de tevoren vastgelegde deelbetalingsregeling. Na controle betaalt Niketan vervolgens dit bedrag. Niketan bezoekt 3 tot 4 keer per jaar de projecten in Bangladesh en heeft daarbij intensief contact over de aangetroffen situatie met de lokale staf op het project en met DRRA.

Alle door Niketan naar Bangladesh overgemaakte liquide middelen worden geboekt op bankrekeningen per project. De NGO's in Bangladesh worden gecontroleerd door het NGO Affairs Bureau. Een door de overheid in 1990 ingerichte organisatie om NGO's flexibeler te doen opereren en de accountability van hun activiteiten mede te borgen. Zie ook: <http://www.ngoab.gov.bd/>

Naast de financiële administratie op het hoofdkantoor van DRRA worden er op de projecten ook administraties bijgehouden. De interne accountant van DRRA controleert ook deze lokale administraties. Daarnaast houdt het NGO Affairs bureau specifieke audits en toetsingen. Niketan controleert ieder half jaar ook zelf de overzichten van projectuitgaven (en in sommige gevallen inkomsten zoals bij de werkplaats). Ze vergelijkt deze met de vooraf ingediende begrotingen en bekijkt steekproefsgewijs of de uitgaven terecht en daadwerkelijk zijn

gemaakt. Bij afwijkingen dienen betrokkenen daarover schriftelijk te rapporteren.

Salarissen worden via bank naar bank overgemaakt en van alle kasbetalingen dienen nota's te worden overlegd. Deze worden steekproefsgewijs gecontroleerd. Daarnaast zijn regelmatig bestuursleden, vrijwilligers en/ of professionals ter plaatse om de voortgang volgens vooraf besproken modellen en procedures te controleren.

DRRA die ook voor andere organisaties zoals Niketan projecten uitvoert, laat jaarlijks de boeken van de verschillende projecten door een erkende onafhankelijke externe accountant controleren. Niketan heeft inzage in deze accountantsrapporten.

### Risicomanagement

#### Financiële risico's

Contractueel betaalt Niketan de bijdragen voor DRRA in Euro's. Het koersverloop van de Bengaalse Taka ten opzichte van de Euro vertoont al enkele jaren vrijwel hetzelfde patroon als de US dollar. Hiermee loopt DRRA een koersrisico, omdat de bedragen die Niketan overmaakt contractueel in euro's luiden. Niketan volgt de koersontwikkelingen op de voet en gaat na of zij extra maatregelen moet nemen om te voorkomen dat haar eigen doelstellingen in Bangladesh in gevaar komen. Aan de kant van de fondsenwerving zijn de bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking goed merkbaar. Niketan heeft hier op ingespeeld door contacten op te bouwen met vermogensfondsen en andere niet aan de overheid verbonden bronnen. Dit leidt tot goede resultaten. De financiering van de projecten voor 2017 is veiliggesteld.

Voor een bestendige financieringsstroom werken we toe naar een bredere naamsbekendheid, gekoppeld aan interesse en maatschappelijke overtuiging. We zullen het contact tussen Niketan en haar donoren vergroten en nog duidelijker worden in het tonen van de resultaten, zonder onze focus op de kinderen zelf te verminderen.





### Politieke en veiligheidsrisico's

Sinds haar ontstaan is de politieke situatie in Bangladesh met regelmaat onrustig en onstabiel. Met haar eerste vrije verkiezingen in 1991, is Bangladesh een jonge democratie waaraan veel emotie, conflict en onrust vooraf is gegaan. Niketan is actief sinds 1998 en is dat vanwege haar lange ervaring gewend en is altijd goed in staat geweest zonder grote problemen haar doelgroep toch te bereiken. Ook is het vaak rustiger op het platteland omdat de onlusten zich vaak tot Dhaka en andere steden beperken. Nauw contact met de Nederlandse Ambassade en onze lokale partners zorgt ervoor dat we de situatie goed kunnen inschatten. De veiligheid van onze doelgroep en de vrijwilligers staat altijd voorop. Daar waar nodig worden de vrijwilligers en bestuursleden door lokale politie of medewerkers beschermd.

### Operationele risico's

Om de veiligheidsrisico's van kinderen en personeel van Afroza's Place te beperken zal de bestaande omheining rondom het land verder worden uitgebreid. Er is een protocol geschreven over agressie en brandveiligheid. Het protocol brandveiligheid is doorgenomen en halfjaarlijks vinden er oefeningen plaats.

In 2016 is er een protocol ontwikkeld hoe om te gaan met de privacy van het kind en het gebruiken / plaatsen van foto's in de media.

### Organisatorische continuïteit

Niketan wordt nagenoeg volledig gerund door vrijwilligers. De stabiliteit en continuïteit van de Nederlandse fondsenwervende organisatie is dus sterk afhankelijk van de kwaliteit en blijvende inzet van deze vrijwilligers. Het bestuur is zich er van bewust dat met de huidige werkwijze, de samenstelling, betrokkenheid en expertise van het bestuur van belang is voor de continuïteit van het project. Het bestuur is voornemens om het secretariaat/directie, in de toekomst deels bezoldigd uit te kunnen voeren, zodat daarmee de continuïteit van de bedrijfsvoering in alle aspecten beter geborgd is. In 2016 is hiervoor al budget gereserveerd. Dit zal in 2017 worden gerealiseerd, omdat het gezien wordt als een belangrijke functie die de continuïteit van onze projecten en de zorg

voor de kinderen kan garanderen; Essentieel in onze verantwoordelijkheid naar de kinderen, onze collega's in Bangladesh en de vele mensen en organisaties die ons financieel en anderszins ondersteunen.

### Compliance

In 2016 is er een nieuwe erkenningsregeling van het Centraal Bureau Fondsenwerving gekomen. Niketan zal zich in 2017 kwalificeren voor deze erkenning.





## Financieel overzicht 2016

De verbeterde contacten met vermogensfondsen en een incidenteel legaat hebben er toe geleid, dat Niketan een positief resultaat van € 112.000 heeft behaald. Het bestuur heeft besloten om het resultaat grotendeels te bestemmen voor de opbouw van de bestemmingsreserves per project, zodanig dat de bestemmingsreserve van het betreffende project de helft van het budget van het komende jaar bedraagt. Hiermee is een betere continuïteit gewaarborgd.

Na verdeling van het positief resultaat van 2016 zijn de reserves van 170.000 naar 255.000 euro gestegen.

In 2016 zijn de kosten voor de projecten met een stijging van 4% op hetzelfde niveau van 2015 gebleven.

De kosten voor beheer en administratie bedroegen in 2016, 1,3% van de eigen fondsenwerving. De daling ten opzichte van de 2,5% van 2015 is veroorzaakt door de aanzienlijk hogere fondsenwerving enerzijds en de lagere kosten voor beheer en administratie anderzijds.

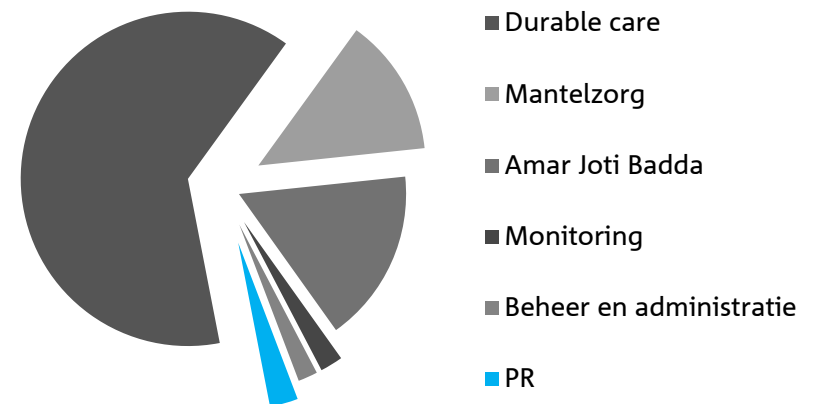
Met ruim 3.400 euro zijn accountants- en bankkosten de belangrijkste overheadposten van de stichting.

## Financiële vooruitzichten

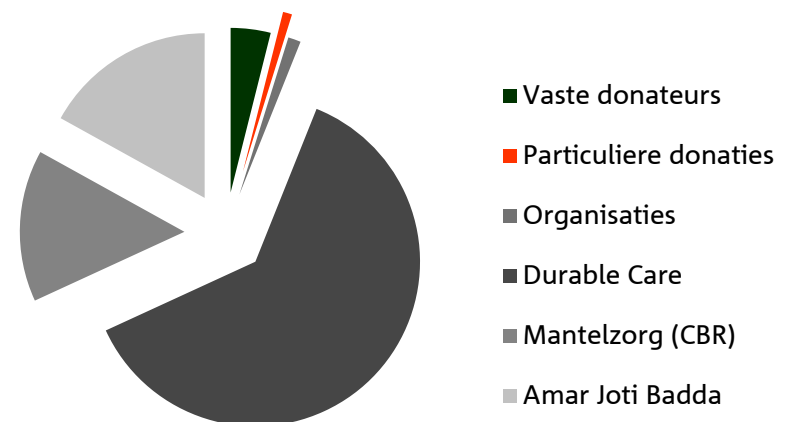
De omslag die we in 2016 hebben gemaakt naar de benadering van vermogensfondsen heeft er voor gezorgd, dat voor 2017 de projectkosten helemaal zijn gedekt en voor 2018 voor een belangrijk deel uit de bestemmingsreserves gehaald kunnen worden, voor het geval de fondsenwerving in 2017 onverhoopt onvoldoende mocht zijn.

Met ingang van 2017 zal Niketan zich mede richten op het opzetten van een kenniscentrum voor gehandicaptenzorg in Bangladesh. De kosten daarvan en de bronnen waaruit de inkomsten moeten komen zullen in 2017 duidelijk worden. Vooralsnog is een bedrag van 10.000 euro begroot.

## Bestedingen



## Inkomsten









## Verkorte jaarrekening

De volledige jaarrekening, met daaraan toegevoegd de accountantscontrole, is beschikbaar via [www.niketan.nl/jaarrekening2016](http://www.niketan.nl/jaarrekening2016) of bij het secretariaat van Niketan.

## Balans Stichting Niketan per 31 december 2016

|                                         | 31 dec 2016    | 31 dec 2015    |
|-----------------------------------------|----------------|----------------|
| <b>Activa</b>                           |                |                |
| <i>Vlottende activa</i>                 |                |                |
| Vorderingen en overlopende activa       | 2.131          | 4.763          |
| Liquide middelen                        | 376.241        | 311.778        |
| <b>Totaal Activa</b>                    | <u>378.372</u> | <u>316.541</u> |
| <b>Passiva</b>                          |                |                |
| <i>Reserves</i>                         |                |                |
| Continuïteitsreserve                    | 7.004          | 8.477          |
| Overige reserves                        | 109.507        | 106.052        |
| Bestemmingsreserve                      | 139.000        | 55.550         |
| <i>Totaal reserves</i>                  | 255.511        | 170.079        |
| <i>Bestemmingsfondsen</i>               |                |                |
| Bestemmingsfonds Hidora                 | 45.567         | 18.027         |
| Bestemmingsfonds Cordaid Luier          | 10.000         | 10.000         |
| <i>Totaal Bestemmingsfondsen</i>        | 55.567         | 28.027         |
| <i>Kortlopende schulden</i>             |                |                |
| Vooruit ontvangen bijdragen van donoren | 64.147         | 115.822        |
| Nog te betalen projectkosten            | -              | -              |
| Schulden en overlopende passiva         | 3.146          | 2.613          |
|                                         | 67.293         | 118.435        |
| <b>Totaal Passiva</b>                   | <u>378.372</u> | <u>316.541</u> |

De resultaatbestemming is reeds in de eindbalans van 31 december 2016 verwerkt.

## Staat van baten en lasten Stichting Niketan 2016

|                                             | Realisatie<br>2016 | Begroting<br>2016 | Realisatie<br>2015 |
|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|
| <b>Baten uit eigen fondsenwerving</b>       |                    |                   |                    |
| Contributies vaste donateurs                | 13.502             | 14.000            | 12.276             |
| Bijdragen organisaties                      | 4.290              | 12.000            | 14.713             |
| Particuliere donaties                       | 3.080              | 20.000            | 6.235              |
| Legaten                                     | 15.382             |                   |                    |
| Durable Care (incl. Dagactiviteitencentrum) | 213.742            | 130.000           | 108.549            |
| Opbrengst CBR                               | 51.322             | 50.000            | 17.354             |
| Opbrengst Bouwactiviteiten                  |                    | 55.000            | -                  |
| Opbrengst Monitoring                        |                    | 5.000             | -                  |
| Opbrengst Amar Jotti                        | 58.373             | 41.700            | 52.519             |
| Opbrengst luierproject                      |                    | 10.000            | 10.030             |
| <i>Totaal uit eigen fondsenwerving</i>      | 359.691            | 337.700           | 221.676            |
| Rente baten                                 | 1.829              | 2.000             | 1.486              |
| Overige baten                               | 16                 | -                 |                    |
| <b>Som der baten</b>                        | 361.536            | 339.700           | 223.162            |
| <b>Besteed aan doelstellingen</b>           |                    |                   |                    |
| Durable Care (incl. Dagactiviteitencentrum) | 156.683            | 140.000           | 128.697            |
| CBR                                         | 33.197             | 50.000            | 17.940             |
| Luierproject                                |                    | 10.000            | -                  |
| Realisatie keuken en stafhuisjes            |                    | 50.000            | -                  |
| Vorbereiding bouw meisjeshuis               |                    | 5.000             |                    |
| Monitoring                                  | 5.449              | 10.000            | 1.570              |
| Amar Jotti                                  | 41.763             | 41.700            | 50.918             |
| Ontwikkelen lesmateriaal                    |                    | 15.000            | 28.349             |
| Kosten bezoek uit Bangladesh                |                    | 2.500             | -                  |
| Kosten Luierproject                         |                    |                   | 4                  |
| <i>Totaal besteed aan doelstellingen</i>    | 237.092            | 324.200           | 227.478            |
| Werving baten                               |                    |                   |                    |
| PR kosten                                   | 6.785              | 10.000            | 1.430              |
| <b>Beheer en administratie</b>              |                    |                   |                    |
| Kosten beheer en administratie              | 4.686              | 15.000            | 5.510              |
| <b>Som der lasten</b>                       | <b>248.563</b>     | <b>349.200</b>    | <b>234.418</b>     |
| <b>Totaal van baten en lasten</b>           | <b>112.973</b>     | <b>-9.500</b>     | <b>-11.256</b>     |

## Bestemming saldo resultaat

|                      | 2016           | 2015           |
|----------------------|----------------|----------------|
| Continuïteitsreserve | -1.473         | 881            |
| Overige reserves     | 3.455          | 26.732         |
| Bestemmingsreserve   | 83.450         | -20.520        |
| Bestemmingsfonds     | 27.541         | -18.349        |
|                      | <b>112.973</b> | <b>-11.256</b> |

## Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden gevormd vanuit de resultaatbestemming. Bestedingen ter zake worden verwerkt in de staat van baten en lasten en middels de resultaatbestemming ten laste van de bestemmingsreserves gebracht.

Het verloop van de bestemmingsreserves kan als volgt worden weergegeven:

|                       | Balans<br>1-1-2016 | Toe-<br>voegingen | Ont-<br>trekkingen | Bestem-<br>ming<br>bestuur | Balans<br>31-12-2016 |
|-----------------------|--------------------|-------------------|--------------------|----------------------------|----------------------|
| Durable Care          | 32.041             | 213.752           | 156.654            | -24.639                    | 64.500               |
| CBR Project           | 17.028             | 51.322            | 33.197             | -9.653                     | 25.500               |
| Project Amar<br>Jotti | 1.601              | 58.373            | 41.763             | 5.789                      | 24.000               |
| PR                    | 1.556              | -                 | 6.785              | 15.229                     | 10.000               |
| Spoor 2               | 0                  | -                 | -                  | 10.000                     | 10.000               |
| Monitoring            | 3.324              | -                 | 5.449              | 7.125                      | 5.000                |
|                       | <b>55.550</b>      | <b>323.447</b>    | <b>243.848</b>     | <b>3.851</b>               | <b>139.000</b>       |

Een bestemmingsreserve wordt gevormd door het bestuur en is een vorm van resultaatbestemming. Het gaat om specifieke projecten, waar al dan niet harde verplichtingen in de komende jaren tegenover staan.

De reserves worden gevormd, uit al dan niet geoormerkte giften. Voor een specifiek project kan een bestemmingsreserve worden gevormd. Deze heeft ten doel, om zeker te stellen, dat het project, indien daar nog geen volledige financiering voor is, zoveel mogelijk door kan gaan.

De bestemmingsreserves kunnen niet negatief worden, tenzij een project nog in de opstartfase verkeert en gelden in volgende jaren worden verkregen. Eventuele tekorten worden ten laste van de exploitatie gebracht.

Het bestuur heeft de hoogte van de toevoegingen/onttrekkingen van de bestemmingsreserves bepaald.

Voor 2016 heeft het bestuur besloten, dat de bestemmingsreserves aan het eind van 2016 de helft zijn van de voor 2017 geplande uitvoeringsprojecten. Tevens is een bestemmingsreserve aangemaakt voor Spoor 2. Dit betreft de opzet van een kenniscentrum waarvan andere organisaties gebruik kunnen maken.

De ontvangen giften ten behoeve van de projecten Dagactiviteitencentrum, Monitoring, Ontwikkeling lesmateriaal zijn geoormerkte giften.

De projecten, die in 2016 worden ondersteund lopen door in de volgende jaren.



## Bijlage 1 - Over de foto's in dit verslag

| Pagina | Fotograaf | Beschrijving                          |
|--------|-----------|---------------------------------------|
| omslag | WA        | Jannati in haar huis                  |
| 5      | WA        | Osintho met vrienden                  |
| 9      | WA        | Fahima met broer                      |
| 11     | WA        | Jannati                               |
| 13     | WA        | Sonia in slum Badda                   |
| 15     | WA        | Vroeghulp groep                       |
| 17     | WA        | Tamim met zijn moeder                 |
| 19     | WA        | Shipu met vriendje                    |
| 21     | WA        | Imran aan de afwas                    |
| 23     | WA        | Juthi aan het koken                   |
| 25     | WA        | Nodi met vriendin                     |
| 27     | AT        | Shobuj met examen werk                |
| 29     | WA        | Rahim                                 |
| 31     | AT        | Lipi in haar winkel                   |
| 33     | DRRA      | Media campagne in Daulatpur           |
| 35     | DRRA      | Deel bestuur Niketan met partner DRRA |
| 37     | WA        | Kinderen in snoezelruimte             |
| 39     | AT        | Vrijwilliger Marianne in slum Badda   |
| 41     | WA        | Josna voor haar huisje                |
| 43     | AvD       | Netwerkdag voor Pl's in Bangladesh    |
| 45     | WA        | School klas                           |
| 47     | WA        | Shipu met zijn moeder                 |
| 49     | WA        | Raiyan met zijn moeder bij riksjaw    |

### Initialen

WA = Wahid Adnan

AT = Antoinette Termoshuizen

AvD = Alex van Doorn

DRRA = Disabled Research and Rehabilitation Association